

Transportinköp – varuägarens roll i omställningen till ett fossilfritt godstransportsystem

Datum: 2024-08-12

Triple F projekt 2019.2.2.1

Javad Ghanei & Linda Styhre, IVL Svenska Miljöinstitutet,
Dan Andersson, Chalmers tekniska högskola

Syftet med detta doktorandprojekt är att öka kunskapen om företags målsättningar, processer och prestanda inom området godstransportinköp och hur dessa företag kan minska sitt beroende av fossila bränslen och, därmed, bidra till klimatomställningen.

Figur 1. Projektet genomförs inom ramen för Transportinköpspanelen, ett strategisk samarbetet inom transportinköp som påbörjades 2010 mellan IVL Svenska Miljöinstitutet, Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet. [Transportinköpspanelen i Northern LEAD | Chalmers](#)

I projektet har flera intervjuer, workshops och analyser baserade på kvalitativa fallstudier hos transportköpande företag och transportör, samt enkätstudier av transportköpande företag genomförts som syftar till att belysa relationer, inköpsprocessen, interna processer, målsättningar, prestanda och kontext. Resultat visar att det är viktigt att transportköpande företag målmedvetet hanterar transportinköpet både *internt* på företaget och *externt* i samverkan med transportörer och kunder för att kunna minska sina växthusgasutsläpp.

Interna åtgärder inkluderat till exempel en ökad samsyn och samverkan mellan olika enheter i företaget, samt mätning och uppföljning av transporterens prestanda och klimatpåverkan. Dessa interna åtgärder är en förutsättning för implementering av externa åtgärder. Externa åtgärder inkluderar exempelvis hur företag ställer krav vid transportupphandling, som till exempel krav på alternativa bränslen eller fordon och fartyg med god miljöprestanda. Det är viktigt att företag tar hänsyn till beroendeförhållanden med transportörer och kunder, samt genom dialog med dessa anpassar sina servicekrav för att skapa förutsättningar för ökad fyllnadsgrad och bättre samordning, vilket bidrar till ett mer effektivt och hållbart transportsystem. Resultat visar också att transportköpande företag har en rad olika möjligheter för att minska konstanter och miljöpåverkan genom att hantera osäkerheter, störningar och konkurrenskraft.

Resultatet visar även att miljöberäkningar för godstransporter har ökat under senare år och att miljödata ändvänder mest för internt strategiskt arbetet. Detta visar på en ökad betydelse och engagemang för transporterens miljöpåverkan bland transportinköpande företag i Sverige.

Doktorandprojektet pågår till 2025. Läs mer om projektets resultat i Javad Ghaneis licentiatuppsats som publicerades i januari 2023: <https://research.chalmers.se/publication/534090>